

Viesti vaikuttavasti

Valtionhallinnon data-analytiikkaosaajien verkoston koulutus 22.5.2019

Liisa Mayow

kaskas
media

Kaskas Media on tutkimustietoon ja vaativaan asiantuntijatietoon erikoistunut viestintätoimisto. Teemme vaikeasta tiedosta ymmärrettävää, kiinnostavaa ja kaunista.

Tarjoamme viestinnän ja vuorovaikutustyön strategista suunnittelua ja toteutusta, viestintä- ja esiintymiskoulutusta sekä mediaviestinnän palveluita. Suunnittelemme ja toteutamme tehokkaita ja luovia toimenpiteitä kaikissa sosiaalisen median kanavissa. Tuotamme vetäviä videoita ja laadukasta still-kuvaa.

**Millaista on selkeä
asiantuntijaviestintä?**

A group of hikers is seen from behind, walking along a dirt trail that winds through a lush, green landscape. The hikers are carrying large, full backpacks, suggesting a multi-day trek. The terrain is a mix of tall grass and small shrubs. In the background, a dense forest of evergreen trees stretches across the middle ground, with rolling hills and mountains visible under a clear blue sky with some light clouds. The overall scene conveys a sense of adventure and outdoor exploration.

Kevennä yleisösi
kuormaa.

Kolmenlaista kognitiivista kuormitusta:

- Ihmisen työmuisti on rajallinen, joten uusi tieto kannattaa järjestellä rajoitteiden mukaisesti.
- Kuormitusta on sisällöllistä, ulkoista ja hyvää kuormitusta eli oppimista.
- Sisällöllistä kuormitusta ei tieteessä pääse pakoon.
- Ulkoinen kuormitus vie turhaan työmuistiresursseja oppimiselta. Siihen on mahdollista vaikuttaa: kieli, ulkoasu, tiedon annostelu.
- Jos vastaanottajat ovat asian eksperttejä tai hyvin motivoituneita, ulkoinen kuormitus häiritsee vähemmän oppimista.

"Never underestimate the intelligence of your audience, but ALWAYS underestimate their vocabulary."

Käytä hetki aikaa ja mieti yleisöäsi.

Keitä he ovat? Koulutustaso, ikä, toimenkuva, henkilökohtainen tausta...

Mikä on heidän lähtötietojensa taso juuri tästä aiheesta? Ole realistinen.

Miksi heidän pitäisi olla kiinnostuneita tästä?

Mitä he tästä hyötyvät? Ole inhorealisti.

Kenet heidän pitää vuorostaan saada vakuuttuneeksi, jotta asia etenee? Mieti asiakkaan asiakasta ja pomon pomoa. Miten tämä myydään ylöspäin?

Muista, ettei kukaan halua lisää töitä.

Työkaluja

asiantuntijan ytimekkääseen
viestintään

- Ydinviesti
- Pitch-rakenne
- Signposting
- Otsikointi
- Vertauskuvat
- Kieli

Ydinviesti: poliitikkojen salainen ase

Ydinviesti on se yksi asia, jonka toivot saavasi tilanteessa läpi.

Älä jätä ydinviestiä rivien väliin!

Ydinviesti auttaa, kun takeltelet tai hölötät liikaa.

Ydinviesti on vastaus unelmiesi kysymykseen. Se voi olla myös vastaus kaikkein inhottavimpiin kysymyksiin.

Hyvä ydinviesti on vain yhden tai kahden lauseen mittainen.

Ydinviesti: apukysymyksiä

- Jos kuulijan pitäisi muistaa esityksestäsi vain yksi asia, mikä se olisi?
- Millaisen otsikon esityksestäsi tai työstäsi saisi?
- Millaisia ajatuksia tai toimintaa toivot esityksesi herättävän?

Pitch-rakenne

1. Ongelma

2. Ratkaisu

3. Visio / CTA

1. Mihin suurempaan tarpeeseen tai ongelmaan asia liittyy?
2. Mitä uutta tuon tähän keskusteluun? Mitä tietoa tähän ongelmaan liittyen minulla on tarjota?
3. Mitä seuraavaksi? Miltä tulevaisuus näyttää? Mitä pitäisi tehdä? Jos haluat jotain, pyydä sitä suoraan.

Rakenne: JA-MUTTA-SIKSI

Tutkija-elokuvantekijä **Randy Olsonin** nerokas muistisääntö, jolla saa tarinaan vauhtia:

JA: antaa ytimekkäästi kontekstin
MUTTA: tuo muutoksen, jännittävän kääntein
SIKSI: johdattaa ratkaisuihin

Rakenne: TÄNÄÄN-EILEN-TÄNÄÄN-HUOMENNA

Tänään: Aloita nykyhetkestä. Mitä tapahtuu juuri NYT? Panosta vetävään alkuun!

Eilen: Ota askel taaksepäin ja selitä taustoja (niin tiiviisti kuin mahdollista). Etene tästä eteenpäin kronologisesti.

Tänään: Palaa nykyhetkeen. Mitä tämä kaikki tarkoittaa? Miksi juuri nyt?

Huomenna: Mitä tapahtuu tulevaisuudessa? Mitä se merkitsee? Miten voimme varautua?

Rakenne: Pixar

- Olipa kerran _____.
- Joka päivä _____.
- Kunnes eräänä päivänä
_____.
- Siitä seurasi _____.
- Josta seurasi _____.
- Kunnes lopulta _____.

Vertauskuvien käyttö

Mikä on jonkin ajankohtaisen työhöni liittyvän aiheen, raportin tai selvityksen hankalin avainkäsite tai -termi?

Tai ehkä uusi käsite, jonka haluat lanseerata suurempaan yleiseen tietoisuuteen?

Mitä tuttua, arkista asiaa voisit käyttää kuvataksesi tätä uutta asiaa (tai sen osaa – lähtötilannetta, prosessia, lopputulosta)?

Sigposting

Jos jokainen lause sisältää uutta informaatiota, kuulijan on vaikea päästä tarvittaessa takaisin kärryille tai ymmärtää, mikä on kaikkein olennaisinta tietoa.

Lisää tietoisesti puheeseen lauseita, jotka eivät sisällä uutta informaatiota, vaan ohjaavat kuulijan tarkkaavaisuutta. Esim:

“Tässä asiassa on kaksi puolta, ja seuraavaksi käyn ne läpi.”

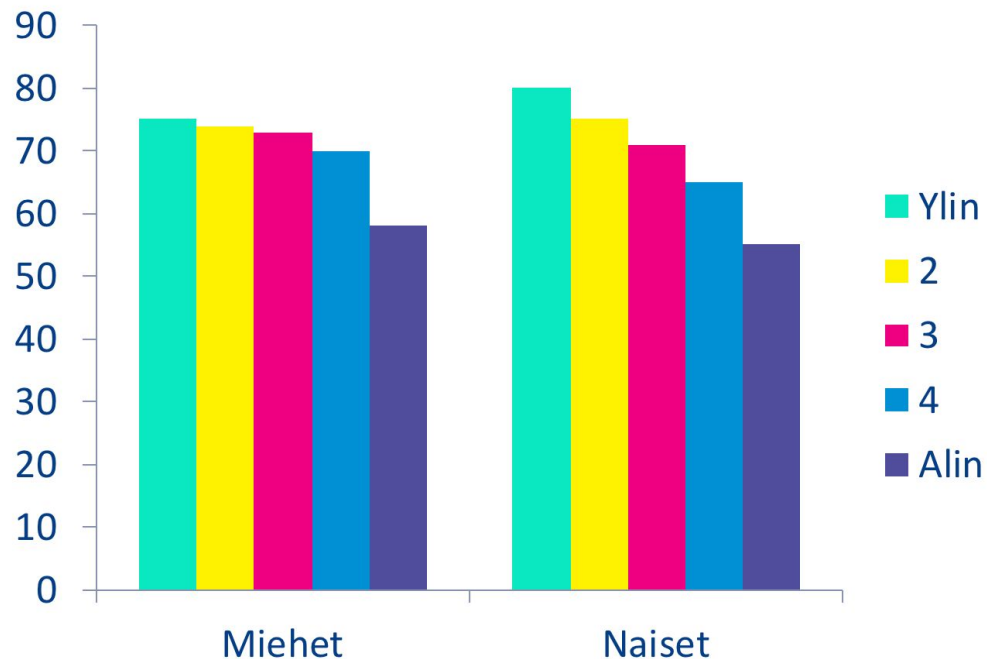
“Kaikkein olennaisin juttu tässä tulee nyt. Se on...”

“No mitä tästä pitäisi sitten ajatella? Mielestäni...”

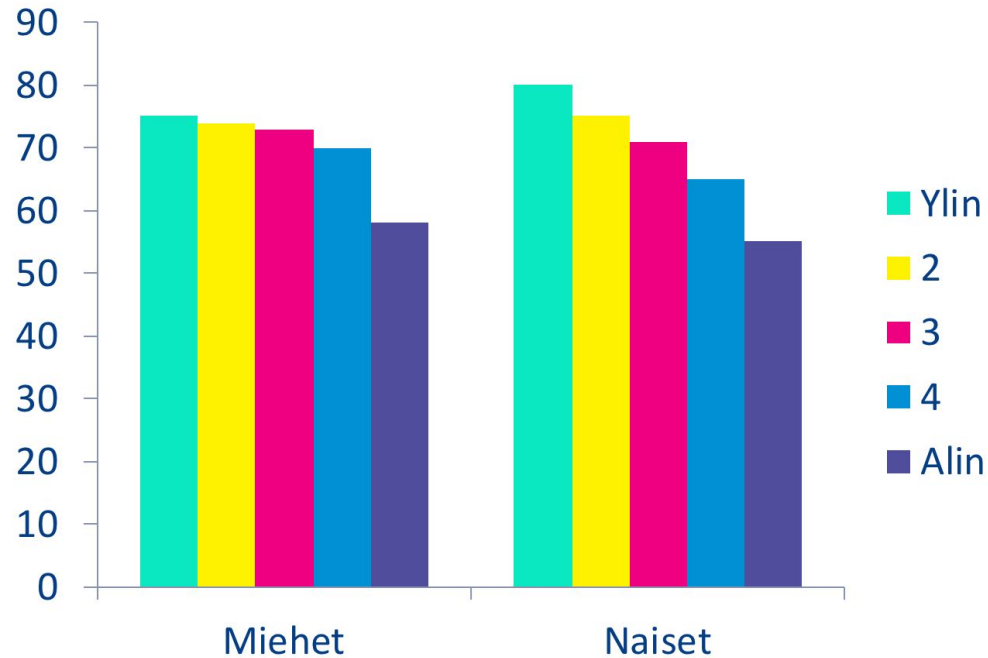
Otsikointi

Terveystarkastukseen osallistuminen viiden viime vuoden aikana tuloluokittain.

Terveys 2000-tutkimus, THL (Koponen & Alha 2006)

Pienituloiset osallistuvat harvemmin terveystarkastuksiin

**Terveystarkastukseen osallistuminen viiden viime
vuoden aikana tuloluokittain.**

Terveys 2000-tutkimus, THL (Koponen & Alha 2006)

Kieli: vinkkejä

Kuulijaa ei voi pitää
liikaa kädestä ja
vääntää asioita
rautalangasta.

Miten lukijaa pidetään kädestä?

“Voidaanko luvuista tehdä johtopäätöksiä maatalousyrittäjien liian matalasta työeläkevakuuttamisesta? Kertovatko luvut siitä, että maatalousyrittäjien työpanoksen arvo on näin paljon muita matalampi?”

Anna kontekstia

Miksi asiat ovat tärkeitä? Mikä liittyy mihinkin? Miksi Suomen tulevaisuudesta kiinnostuneen kannattaa katsoa Japania?

“Japanissa työikäisen väestön kasvu kääntyi kiihtyvään laskuun vuoden 1995 jälkeen. Suomessa sama ilmiö tapahtui 14 vuotta myöhemmin vuoden 2009 jälkeen.”

Ole rohkeasti jotain mieltä

“Väitän, että nykyinen työeläke on lähempänä hyvin suunniteltua ja perustavarat sisältävää äitiyspakkausta kuin kirpputorille päätyvää joululahjaa.”

Kiinnostavaa! Kerro vielä **miksi** näin on.

Selitä käsitteet ja sanonnat auki

“Sääntöjen on kosketettava koko EU:ta, eikä kahden tahdin mallia sosiaalipolitiikkaan kaivata.”

Mitä tarkoittaa kahden tahdin malli? Oman alan käsitteille sokeutuu todella nopeasti!

Onko asiat esitetty mahdollisimman yksinkertaisesti?

*Tulos on samansuuntainen kuin aiemmin Eurobarometrasta saatu tieto maiden välisistä eroista lähipiirin **solidaarisuusresursseissa**. Eurobarometriin vuonna 2007 vastanneista **50-vuotiaista ja sitä vanhemmista** 20 prosenttia suomalaisista **ilmoitti kielteisen arvion mahdollisuuksistaan** saada ketään auttamaan.*

SAMA YKSINKERTAISEMMIN: Tulos on samansuuntainen kuin vuonna 2007 Eurobarometrasta saatu tieto. Tuolloin joka viides yli 50-vuotias suomalainen ilmoitti, ettei lähipiiriin kuulu ketään, joka voisi auttaa.

Käytä mahdollisimman yksinkertaisia lauserakenteita

- Toimivin sanajärjestys on SUBJEKTI + PREDIKAATTI + OBJEKTI.
- Ja kätevin lauserakenne usein PÄÄLAUSE + SIVULAUSE.
- Älä ahda lauseeseen liian montaa asiaa.
- Piste on paras välimerkki. Se antaa lukijan aivoille happea.

Varo sairastumasta substantiivitautiin!

KOTUS: *“Substantiivitaudin vaivaamassa tekstissä verbi ei ole lauseen ydin vaan pelkkä välttämätön paha. Lauseen pääsisältö on pakattu substantiiviin.”*

Sairas:

Säätö teki päätöksen apurahojen jakamisesta.

Terve:

Säätö päätti jakaa tutkimusapurahoja.

Suosi aikamuodoista preesensiä ja imperfektiä

*“Muistisairauksien yleistymiseen **on vaikuttanut** väestön ikääntyminen.”*

-> Muistisairauksien yleistymiseen **vaikuttaa** väestön ikääntyminen.

-> Muistisairaudet **lisääntyvät**, kun väestö **ikäääntyy**.

“Edellinen perhe-eläkeuudistus **on** kuitenkin **tehty** vuonna 1990, ja maailma muuttuu.”

-> Edellinen perhe-eläkeuudistus **tehtiin** vuonna 1990, ja maailma muuttuu.”

Älä piilota omaa ja kavereiden arvokasta työtä passiivilla

*“Juuri valmistuneessa tutkimuksessa **kartoitettiin** työkyvyttömyyseläkkeellä työskenteleviä. Tutkimuksessa **todettiin**, että erilaisilla taustatekijöillä, kuten koulutuksella, sosioekonomisella asemalla, siviilisäädellä, työkyvyttömyyseläkkeen alkamisajankohdalla tai diagnoosilla on vaikutusta työkyvyttömyyseläkkeellä työskentelyyn.”*

*“**Tulimme hiljattain ilmestyneessä tutkimuksessamme** siihen tulokseen, että erilaiset taustatekijät, kuten koulutus, sosioekonominen asema, siviilisäätö, työkyvyttömyyseläkkeen alkamisajankohta tai diagnoosi, **vaikuttavat** työkyvyttömyyseläkkeellä työskentelyyn.”*

Vältä passiivia

“Maahanmuuttajilla on todettu olevan monipuolinen kielitaito.”

Kuka on todennut?

Jos ei voi määritellä tarkkaan kuka, voi lauseen silti muuttaa aktiiviin:
Maahanmuuttajat puhuvat usein monia kieliä.

Hyvä suullinen esitys...

- 1. On selkeä.** Ei sisällä kaikkea mahdollista aiheeseen liittyvää tietoa, vaan tietyn näkökulman aiheeseen. Sisältää punaisen langan.
- 2. Tuntuu juuri minulle suunnatulta.** Huomioi kohderyhmän tiedon tason ja verensokerin. Ottaa esimerkit yleisölle tutuista asioista.
- 3. On läsnä.** Voit lukea paperista, mutta älä esiinny paperille.
- 4. Aloittaa keskustelun ja osallistaa.** Esitys onnistuu, kun yleisön päässä syntyy oivalluksia ja halu kysyä.

Kiinnitä huomiota

- Rytmiin ja taukoihin
- Katsekontaktiin
- Suuntiin - kenelle puhun ja puhunko kaikille?

Kiinnitä huomiota

- Artikulaatioon - äänen avaus ja hengittäminen, erityisesti avainsanojen kohdalla
- Äänensävyyn ja -voimakkuuteen
- Asentoon ja ryhtiin

Tahdon olla juuri tässä,
juuri nyt. Tahdon jakaa
juuri tämän asian juuri
teidän kanssanne.

Kiitos!

Liisa Mayow

liisa@kaskasmedia.fi
puh. 040 580 8148

www.kaskasmedia.fi
Twitter: @KaskasMedia
Facebook: Kaskas Media

**kaskas
media**